

Een ontwerp van de barokmeester zelf?

Was het een cadeau voor Peter Paul Rubens? Of heeft de grote barokmeester dit prachtige werk zelf ontworpen? Talrijke vraagtekens omringen het zilveren sierstel dat – met oprechte dank aan het Belgische echtpaar Bauchau – sinds 2000 te bewonderen valt in het Rubenshuis in Antwerpen.

Het mysterie rond de zilveren kan en schotel houdt **Ben van Beneden**, conservator van het Rubenshuis, al enkele jaren in de ban. “Het is een verbluffend meesterwerk”, vertelt hij, “waarover vele vragen onbeantwoord blijven. Zo bestaat er geen zekerheid over de ontwerper en zelfs de maker van het sierstel, en ook voor de herkomst zijn er geen harde bewijzen. We moeten het stellen met aanwijzingen en de mondelinge overlevering. Waarschijnlijk bleef het sierstel meer dan vierhonderd jaar in het bezit van de nakomelingen van Rubens. Op basis van de onderwerpen van de voorstellingen en de stijl blijft het aannemelijk dat Rubens betrokken was bij de realisatie van dit kunstwerk. De komende jaren gaan we dat verder onderzoeken.”

Rubens als ontwerper

Over Peter Paul Rubens als ontwerper van decoratieve voorwerpen, zoals dit zilveren sierstel, en kleine sculpturen in ivoor of brons is bij het grote publiek weinig bekend. “Omdat hij als schilder excelleerde in haast alle schildergenres blijven zijn andere activiteiten wat onderbelicht. Naast ontwerpen voor beeldhouwkunst en tapijtreeksen hield hij zich ook bezig met architectuur en was hij vormgever van decoratieve voorwerpen. Zo is er in de Zweedse koninklijke verzameling een prachtig ivooren zoutvat naar ontwerp van de meester. Ongetwijfeld gingen er in de loop van de tijd objecten verloren, maar misschien zijn er bij particulieren nog door Rubens ontworpen voorwerpen te vinden waarvan we geen weet hebben.”

“Dankzij het echtpaar Bauchau kunnen de jaarlijks meer dan 150 000 bezoekers van het Rubenshuis genieten van dit prachtige werk.”

Zilveren sierstel van Rubens, 17de eeuw

Schenking, 2001, Rubenshuis, Antwerpen -

© Hughes Dubois Bruxelles-Paris

Openbare veiling

Gelukkig was dit zilveren sierstel een beter lot beschoren. "In 1999 besloot een verre afstammeling van Rubens om het van de hand te doen op een openbare veiling in Monaco. De Stad Antwerpen was ter plaatse om mee te bieden, maar viste door de hoge prijs achter het net." De teleurstelling over de gemiste kans sloeg al snel om in blijdschap. "Ridder Pierre Bauchau en zijn vrouw hadden het sierstel gekocht. In plaats van het voor zichzelf te behouden, stelden ze het via een schenking aan de Koning Boudewijnstichting ter beschikking van iedereen.

Zo belandde het kunstwerk na vierhonderd jaar opnieuw waar het thuishoort: in het huis van Rubens. Ons land kent een minder sterke traditie van kunstmecenaat dan elders. Een reden te meer waarom we het echtpaar Bauchau enorm dankbaar zijn. Dankzij hen kunnen jaarlijks meer dan 150 000 internationale bezoekers genieten van dit prachtige werk in het Rubenshuis. Daarnaast wordt het, zoals de schenkers het wensen, regelmatig uitgeleend voor tentoonstellingen in binnen- en buitenland."